

Négy keresztnövelő tényező

Időpont: Szentháromság utáni 3. vasárnap.

[Eredeti elhangzás dátuma: 1938. július 3. Helyszín: Győr–Öregtemplom]

Alapige: I. Péter 5:6-9.

Alázzátok meg tehát magatokat Istennek hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon titeket annak idején. Minden gondotokat ő reá vessétek, mert néki gondja van reátok. Józanok legyetek, vigyázzatok; mert a ti ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszlán szerte jár; keresvén, kit elnyeljen: A kinek álljatok ellen, erősek lévén a hitben, tudva, hogy a világban lévő atyafiságatokon ugyanazok a szenvedések telnek be.

A szenvedés az ember örök problémája attól a pillanattól kezdve, hogy az első emberpár szakított a tiltott fának gyümölcséből, addig a pillanatig, amíg recsegve-ropogva össze nem fog dőlni ez a régi ég, régi föld s onnan felülről alá nem száll erre az összedőlt világra, ennek romjaira az új ég, új föld. Addig mindig problémája lesz az embernek a szenvedés.

A szenvedés nemcsak az ember örök problémája, hanem minden embernek problémája. Minden ember úgy születik, hogy sírás az első hang, amellyel jöttét jelzi erre a világra és minden ember úgy megy el innen, hogy haláltusájában keserves hörgések között küszködik, hogy meghalhasson és elmehessen innen. És az első gügyögő sírástól az utolsó hörgésig ki tudná megszámolni a könnyeket, amelyeket minden embernek el kell sírnia, ki tudná tömlőbe összeszedni a könnyeket, amelyek emberszemekből kihullottak?

A szenvedés nemcsak minden embernek problémája, hanem minden embernek örök problémája. Mikor az Úr Jézus tanítványainak beszélt a kereszthordozás kérdéséről, világosan megmondotta azt, hogy aki engem akar követni, az vegye fel keresztyét minden nap és úgy kövessen. Tehát minden embernek minden napon megvan a maga keresztye. Nem lehet találni olyan napot, amelyben minden könnyhullatás, fájdalom nélkül lehetne az emberi élet, hogy ne kellene figyelni erre az igére, amely a szenvedés nagy kérdéséről íródott sok-sok esztendővel ezelőtt szenvedő emberek szenvedő gyülekezetének.

Péter apostol úgy látja az első keresztyén gyülekezeteket, akik Kis-Ázsiában voltak, mint akik egy kérdés által gyötörtettek különösképpen, s ez a kérdés a szenvedés kérdése. Ebből a levél vége felé lévő szakaszból az tűnik ki, hogy az apostol úgy látta, amit sokan láttak és látnak a szenvedés kérdésével kapcsolatban, hogy az emberben valami sajátságos kettősség van: irtózik a szenvedéstől és mégis sokszor kéjeleg a szenvedésben. Az ember menekülni akar a kereszttől, mégis önmaga növeli a keresztnak súlyát s rak új keresztek a saját vállára. Az imént

felolvasott versekben beszél Péter apostol ezekről a keresztet súlyosbító dolgokról, körülményekről.

Ebben a négy versben négy keresztnövelő tényezőről beszél az apostol. Hogy könnyebb legyen megjegyeznünk, úgy csoportosítottam őket, hogy négy "G" betű az, amelyekkel az ember a maga szenvedését növeli: a gőg, a gond, a gonosz, a gondolat.

1./ A 6. versben ezt olvassuk: "Alázzátok meg..."

A gőgről beszél nekünk ez az ige, amikor az alázatosságot parancsolja nekünk. A gőg szenvedésnövelő tényező az ember életében, mert az emberi gőg sérelemmé tesz minden szenvedést számunkra. Márpedig tudjuk, hogy minden szenvedést nehéz elhordozni, amelyre úgy nézünk, mint valamire, ami teljesen méltatlanul, igazságtalanul ért bennünket. Az ilyen szenvedés különösképpen súlyosan nehezedik rá az ember vállára. Sérelemmé tesz számunkra minden szenvedést emberi gőgünk, amelynél a szenvedés fájdalomán kívül a mi vélt sérelmünk, igazságérzetünk jogosnak vélt megbántódása külön fel van háborodva s ez külön szenvedést okoz nekünk. De azáltal is tudja növelni minden ember szenvedését, mert a gőg elhomályosítja előttünk a szenvedésnek két kapcsolatát: a szenvedésnek a bűnhöz és Istenhez való kapcsolatát. Elhomályosítja a gőg az emberben a szenvedésnek és bűnnek kapcsolatát akkor, mikor eltakarja előlem azt, hogy én büntetéstől egyebet Istentől nem érdelek. Nem lehet életemben olyan szenvedés, akármilyen kibírhatatlannak, jogtalannak vélt szenvedés, amelyre nem kellene azt mondanom: Uram, én ezt megérdemeltem. Nekem ilyenkor nem szabad összehasonlításokat tennem a magam szenvedése és a mások kisebb szenvedése között, nem szabad mérlegre helyeznem, vajon az Isten igazságosan osztotta-e ki a szenvedéseket, a bűnnel arányosan nekem és a másoknak, mert ha egyszer az Isten a mi bűneink szerint bánna velünk, akkor nem volna életünkben egyetlen örömsugár, egyetlen jóleső, boldog érzés és tele volna ennek az egész világnak élete jajgatással és mélységből való kiáltásokkal. Velem sem bánik az Isten bűneim szerint, mikor nem büntet úgy, ahogy megérdemelném és csak annyi szenvedést bocsát rám, amennyit bölcsessége jónak tart, amennyi a büntől való elijesztéshez örök pedagógiája szerint az én esetemben elegendő. A másiknál és nálam is az Isten kegyelme szerint és nem igazsága szerint büntet. A másikat lehet talán azért bünteti kevésbé, mert az halkabb szavát meghallja s nem kell neki úgy kiáltani, mint az én süket fülemnek. Lehet, hogy annak elég kis figyelmeztetés, hogy meghökkenjen, nálam hatalmas kezét rá kell tennie gőgös vállamra, hogy megálljak azon az úton, amelyen elindultam. Az az ember, aki a szenvedésnek és bűnnek és a bűnnek és Istennek vonalait meghúzza a maga szenvedő életében, egyszerre megtanulja az alázatosságot és ez az alázatosság türelmet ad neki. Türelmet, mert tudja azt, hogy az Isten majd

annak idején fel fog magasztalni bennünket. "Annak idején", mi az időt nem tudjuk, mikor. Akkor, amikor elégnek fogja tartani azt amivel bennünket megpróbál, amivel minket a bűn útján megállítani akar. Nem lesz a kereszt egy pillanattal sem tovább vállunkon, mint ameddig okvetlenül el kell hordoznom. Hiába lázadozom ellene, hiába akarom ledobni magamról, nem fogom egy pillanattal sem megrövidíteni keresztthordozásomat, amíg az Úr jónak nem látja levenni, míg el nem jön annak ideje.

Nézzünk magunkba, lássuk meg azt, hogy a magunk szenvedő életében keresztjeinket milyen sokszor súlyosbította az emberi gőg, mely nem tud megtörni a maga bűnének tudatában a szent, örök Isten előtt. Alázzuk meg tehát magunkat Istennek hatalmas keze alatt, hogy felmagasztaljon annak idején.

2./ A másik "G" betű, amellyel az ember a saját maga szenvedését növeli, súlyosbítja: a gond. Mi a gond tulajdonképpen? A gond előreélés, a jelenből a jövőbe való átvetítése életünknek, tehát amikor az ember aggodalmaskodik a maga jelenvaló, mai keresztjének súlya mellett ott látja a jövő napoknak, hónapoknak, esztendőknél minden keresztjét és minden gondját. Tudjuk jól, hogy mikor az Úr Jézus ezekről a kérdésekről beszélt milyen meggyőzően parancsolta az embereknek, hogy ne aggodalmaskodjanak, s megmondta azt is, hogy miért nem szabad az embernek aggodalmaskodni. Azért, mert sértés az Istenre, ha mi akarunk mindent a jövőnkkel illetően elintézni saját magunk. Ezért esztelen, balgatag, hiábavaló dolog minden aggodalmaskodás, s azzal fejezi be az Úr Jézus mondanivalóját ide vonatkozólag: "elég minden napnak a maga baja." Az az ember, aki a kereszt alatt roskadozik, igen sokszor nem azért roskadozik, mert minden napnak a maga baját nem bírja elhordozni, hanem azért, mert gondjaival súlyosbítja és nincsen bizalma neki ahhoz, aki azt mondotta, hogy minden gondotokat énreám vessétek, nekem gondom van reátok. Milyen balgatagság, hogy jobban bízik az ember jövődjének biztosításában földi körülményekben, amelyek ma meglehetnek, holnap pedig elpusztulhatnak; jobban bízik emberek ígéreteiben, akik ma megígérhetnek valamit, holnap pedig teljesen elfelejtkeznek róla, mint annak a mindenható, örökkévaló Atyának ígéretében, Aki azt mondotta: "Mindен gondotokat énreám vessétek, mert nekem gondom van reátok!"

Gondold végig azt a keresztet, amelyet ma kell neked elhordoznod – bizonyos, hogy megvan ennek a mai vasárnapnak is a maga keresztje életedben –, ha nehéznek látod, nem azért van-e, mert a ma keresztjéhez hozzávetted a holnapot, a holnapután, vagy egy esztendőt, vagy talán késő öregségednek reménytelen jövődjét s ezért roskadozol alatta, ezért nem bírod! Minden gondotokat vessétek őreá! Ez a keresztjén ember áldott, szent könnyelműsége, amely

egy napra akar élni, a holnapot boldogan, nyugodtan le meri tenni Annak kezébe, Akinek ígéretére mindig lehetett, mindig lehet és mindig lehet lesz építeni.

3./ A harmadik tényezőnek, amellyel az ember a maga keresztjét növeli, azt a nevet adtuk, hogy "gonosz".

Gonosz alatt értjük azt a személyes hatalmat, amelynek létéről a bibliának jóformán minden lapja beszél nekünk, az Isten és ember örök ellenségét, azt az ellenséges hatalmat, amelyik az ellentétet akarja Isten és ember között nagyobbá tenni, kiélezeni. Az oltár előtt felolvasott evangéliumi szentlecke /Luk. 15:1-10./ beszélt nekünk arról, hogy a jó pásztor mint megy az elveszett bárány után, ez a vers /8. vers/ szól arról, hogy az elveszett bárányt nemcsak a pásztor, hanem az ordító oroszlán is keresi. A pásztor azért keresi, hogy megmentse, hazavigye, az ordító oroszlán azért, hogy törbe csalja, elnyelje. A gonosz a Sátán, az ördög a maga hatalmával különösképpen azok után jár, akik a szenvedések alatt roskadoznak, mert minden szenvedő ember különösképpen hajlamos a Sátán fertőzésére. Különösképpen hajlamos arra, hogy elhiggye: nem szeret téged az Isten, nem igazságos veled szemben, nem törődik veled, különösképpen hajlamos arra, hogy elhiggye: nincsen számodra az életben többé öröm, semmi remény, hogy – miként a Kiskátéban Luther mondja – így minket hitetlenségbe, gyalázatba, kétségbeesésbe, vagy egyéb más bűnbe sodorjon bele. Minden szenvedő ember mellett, mint az elveszett bárány mellett, két láthatatlan hatalom áll. Az egyik azt mondja: jöjj haza, látod azért jutottál mélységbe, azért törted össze magadat, fehér gyapjúdat azért szennyezte be a sár, a tövis azért tépett meg téged, mert eljöttél hazulról, jöjj egészen közel énhozzám. Karjaimra veszlek, fáradt fejedet hajtsd vállamra, én hazaviszlek. A másik oldalon pedig ott áll a gonosz, amelyik rémítget, ijesztget akkor, amikor látja, hogy nem sikerült mézédesszavakkal tovább csalogatni. Azt súgja a füledbe: az első gyámoltalan lépéseknél pórul jártál, de most tanultál, menj tovább ezen az úton! Látod, azért estél el, mert a pásztor nem adott soha semmi szabadságot, gyámság alatt élted az életedet, azért lettél gyámoltalan!

E világban minden szenvedő ember mellett ott van e két suttogó hatalom és a szenvedő ember különösen hajlamos arra, hogy szívét megnyissa, feltárja azok előtt a szavak előtt, melyet a gonosz ellenség mond neki. Ez az oka, hogy a szenvedő emberek ajkán sokkal több a lázadás, mint a megbékélés szava, sokkal több az istenkáromlás, mint az istendicséret, sokkal több a mindent felforgatni akaró forradalmi elkeseredés, mint a kereszt csendes elhordozása. Mi magunk növeljük keresztünket, mert a Sátánnak csak annyi hatalma van felettünk, amennyit mi adunk magunk fölött. A Sátánnak nincs több hatalma felettünk, nem mehet beljebb életünkbe, csak addig, ameddig megnyitom neki szívem ajtaját.

Vajon életedben nem volt-e már sokszor sok kereszt azért olyan elhordozhatatlan, mert engedted, hogy ráüljön a gonosz a maga minden súlyával és téged kétségbe ejtsen, hitetlenségbe kergessen bele a maga fertőző gondolataival?!

4./ Az utolsó versben az apostol egy gondolatot akar adni szenvedő híveinek, egy gondolatot, amelyre nem gondolnak akkor, mikor szenvedniök kell: "Gondoljatok arra, hogy a világban levő atyafiságotokon ugyanezek a szenvedések telnek be!" Minden szenvedő ember hajlamos arra, hogy azt gondolja: én vagyok az egyetlen szenvedő ezen a világon, vagy én vagyok a legnagyobb szenvedő, vagy legalább azok között, akik velem egy sorsban élik életüket, én vagyok a legnagyobb szenvedő. Az apostol azt mondja: nézzetek szét és lássátok meg, hogy a világban lévő atyafiságotokon ugyanazok a szenvedések telnek be! Semmi különös sérelem nem esik a szenvedő emberen, mert nincs ember szenvedés nélkül! Sokszor elmondottuk már, de vannak igazságok, amelyeket nem lehet elégszer hangsúlyozni: minden szenvedő ember ellenzőt tesz szeme elé, hogy valahogyan ne lássa meg a többi szenvedőket és csak a saját maga szenvedését lássa. Könyörögj az Istennek azért, hogy adjon neked szélesebb látókört, mutassa meg neked azt, hogy mennyi hordoznivalója van minden embernek ezen a világon! Tanulj meg ne csak felfelé nézni, akikről azt gondold, hogy a te véleményed szerint kevesebb keresztet hordoznak, mint te, hanem tanulj meg lefelé nézni azokra, akik a te hited szerint is kénytelen vagy elismerni, hogy több keresztet hordoznak, mint neked kell hordoznod!

Az emberiség egy nagy sor, amelyben mindenkinek megvan a maga helye, azonban ennek a sornak nincsen vége, vég nélkül való sor és bárhol áll az ember, mindig végeláthatatlan sorát látja azoknak, akikről azt kell mondania: "... a világban levő atyafiságotokon ugyanazok a szenvedések telnek be." Ki tudja azt, hogy akik a sorban feletted vannak, titokban nem sírnak-e több könnyet, mint te, nem hordoznak-e nagyobb keresztet, mint te, nem irigyelnek-e téged a te keresztédért?

Ki ad nekünk erőt, hogy legyőzzük gőgünket, hogy gondjainkat rávessük Istenre, hogy a gonosznak ellene álljunk, erősek lévén a hitben és tudjunk gondolni akkor, mikor gondolatunk minden porcikája magunkkal van elfoglalva, arra, hogy e világban levő atyafiságunkon ugyanezek a szenvedések telnek be? Senki más nem tud erre erőt adni, csak az, Aki e világ minden keresztjét hordozta a Golgothán! Csak a kereszt tud adni erőt a kereszt hordozására, az a kereszt, amelyik meggyőz bennünket az Isten szeretetéről és az Isten mentő akaratáról. Csak ez a kereszt tud neked és nekem erőt adni, hogy Krisztus lába nyomán felvegyük minden nap a magunk keresztjét. Krisztus után járó embereknek ad erőt az Úr arra, hogy elhordozzák a

mindennap keresztjét. Aki Krisztust nem követi és a saját maga józan belátása szerint akarja ezeket a kérdéseket így megoldani, nem fogja tudni elhordozni a keresztjét.

Keresztyén nép, Krisztus követő emberek serege, menjetek a kereszt után és akkor bírni fogjátok vinni a keresztet! Ámen.